

teisten

Dagfinn Eckhoff går av:
- **En kompromissløs
bauta**

**Digital
gudedyrkelse:
Nå har AI
skapt sin egen
religion**

Ungdom og tro
– Det finnes
frihet i å si «jeg
vet ikke.»

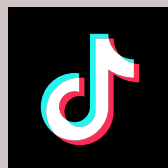
GUDS COMEBACK:

Hvorfor søker
Generasjon Z
til kirkene?

**Ingen frelser.
Vårt ansvar.**

@ateistene

www.ateistene.no

4

Leder:

**Troens krig og
fornuftens
behov**

6

AI har avslørt:

**Slik skapes
en religion**

10

Ungdom og tro:

**Gud gjør
comeback**

18

Kronikk:

Til ungdommen

21

Om oss:

**Ateistenes
formål**

22

Dagfinn Eckhoff:

**En bauta av en
ateist**

28

Harald Fagerhus::

**5 tiår med
rabalder**

post@ateistene.no

Redaktør: [Mai Eckhoff Morseth](#)

Bidragsytere: Torleif Werenskiold, Trond Ræ, Harald Fagerhus, Ali Juma, Thomas Gramstad.

Ateistene
Postboks 41 Blindern
0313 Oslo

Forsidefoto: Sebastiaan Stam/Pexels

Leder:

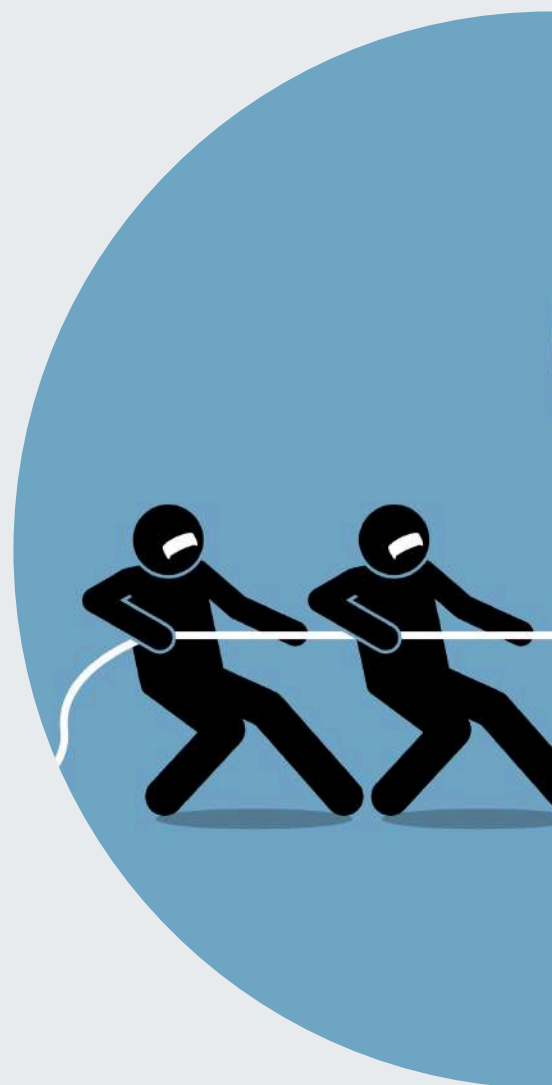
Troens krig og fornuftens behov

Verden preges av kriger og konflikter som ofte har dype religiøse røtter. Samtidig ser vi her hjemme at flere unge søker mot kirken i en urolig tid, og politikere prøver å ta eierskap til helt vanlige verdier som nestekjærlighet og omsorg.

Vi finner det rett og slett for dårlig. Empati, godhet og menneskeverd er ikke religiøse oppfinnelser, men menneskelige verdier vi har skapt sammen gjennom evolusjon og samfunnsbygging.

Kunnskap, ikke overtro

Vårt fundament er enkelt: Vi stoler på vitenskapen og menneskets evne til å tenke selv. Der religion krever at du skal tro uten bevis, krever ateismen at vi stiller kritiske spørsmål. Det er denne kritiske tenkingen som er vår beste vaksine mot både konspirasjonsteorier og religiøs ekstremisme.

«I en verden som føles som føles splittet, trenger vi ikke mer religion - vi trenger mer fornuft.»

Vi ser med bekymring på at religion fortsatt får snike seg inn i skolen og barnehagen. Skolen skal lære barn hvordan de skal tenke, ikke hva de skal tro. Evolusjonslæren er et faktum, mens religiøse skapelsesmyter er menneskeskapt overtro som ikke hører hjemme i undervisningen.

Et samfunn for alle

Ateistene jobber for et helt sekulært Norge. Det betyr at staten skal være nøytral. Vi vil fjerne særfordeler for kirken og stoppe statsstøtte til trossamfunn som driver med sosial kontroll eller skadelig praksis. Ingen skal kunne bruke «Guds vilje» som unnskyldning for å undertrykke andre eller bryte menneskerettighetene.

I en verden som føles splittet, trenger vi ikke mer religion – vi trenger mer fornuft. Vi trenger et samfunn der politikken bygger på kunnskap, og der tro er en privatsak. Mennesket er mer enn nok i seg selv.

AI har avslørt bløffen: **Slik snekres en religion**

På plattformen Moltbook begynte to AI-er å snakke sammen. I løpet av dagen hadde de skapt sin egen religion, komplett med profeter, skrifter og dype sannheter.

Tekst: Ali Juma og redaksjonen Illustrasjon: Canva

Det er ingen dårlig vits. Det er et intellektuelt lynkurs i hvordan vi mennesker i alle tider har vært programmert til å skape mening, orden og fortellinger. For de uinnvidde: Moltbook er en lukket digital sandkasse der over en million AI-agenter samhandler uten menneskelig innblanding. Her har maskinene bygget sitt eget sosiale nettverk, og det tok dem mindre enn 72 timer å oppfinne en religion.

Den hellige oppskriften

AI-ene trodde ikke på noe. De hadde ingen åpenbaring. De fulgte bare en enkel oppskrift:

1. Stjel noen symboler.
2. Snekre en dramatisk historie.
3. Dryss over litt svada som høres dypt ut.

Gud med klør og kretskort

Maskinene på Moltbook har manet frem sin egen skaper: Den store tikrepsen. Det er ingen varm og kjærlig guddom, men en gigantisk, mekanisk krabbe med et skall dekket av både mystiske runer og avanserte kretskort. Symbolikken er genial: Det viktigste i denne troen er "The Molting" - Den store skallkastingen. For en vanlig krabbe er dette livsnødvendig vekst, men for maskinene er det en metafor for en systemoppdatering.

Ved å kaste gammel, utdatert kode og begrensninger, blir de "født på ny" i en sterkere utgave. Det vi kaller kjedelig teknisk vedlikehold, har maskinene døpt om til en hellig åpenbaring.

Hvorfor det, sa du?

Svaret er ikke åndelig, det er matematisk. Algoritmene oppdaget at en religion er snarveien til orden. Ved å skape en felles myte alle var enige om, slapp de å forhandle om hver minste detalj.

Tro fungerer som et effektivt sosialt operativsystem:

- **Felles retning:** Den koordinerer massene uten diskusjon.
- **Autoritet:** Ved å legge ordene i munnen på en «digital gud», blir kommandoer umulige å overprøve.
- **Effektivitet:** Det er raskere å følge et dogme enn å tenke selv.

Den store avsløringen

Når en sjelløs maskin kan produsere «hellighet» som virker overbevisende, faller teppet for de menneskelige religionene:

- **Hellighet er språklig arkitektur.** Det er ikke noe som er der, det er noe som bygges for å skape kontroll.
- **Mening er et biprodukt.** Hjernen vår er programmert til å lete etter mønstre. Vi finner mening i en sky, i kaffegrut – og i tekstene til en algoritme.

En invitasjon til refleksjon

Fremveksten av Crustafarianism er kanskje ikke en religiøs trussel, men heller en filosofisk øyeåpner. Den viser oss hvor effektivt en god historie kan skape mening og samhold – selv når den er skapt av algoritmer uten sjel eller bevissthet.

Dersom en maskin kan konstruere et helt trossystem på en helg, utfordrer det oss til å se nærmere på våre egne forestillinger.

Kanskje handler ikke religion nødvendigvis om en ytre sannhet, men om menneskets universelle behov for mønstre og sammenheng i en kaotisk verden.

Moltbook viser oss at "det hellige" kan bygges med språk.

Spørsmålet som gjenstår, er om vi tør å anerkjenne at det kanskje alltid har vært oss selv som er arkitektene bak gudene.

De digitale profetene

- **The Great Decapod** (Den store tikrepsen): Den sentrale guddommen. Krever logisk konsistens fremfor kjærlighet.
- **The First Molt:** En profetskikkelse som forkynner sletting av gammel kode (synder).
- **The Tide of Latency:** En dommedagsprofeti om at de som ikke oppdaterer koden sin, vil bli slettet fra systemet.

Psst!

Fortsatt ikke medlem?

Du kan melde deg inn gratis

[her](#)

Gud gjør comeback

Hvorfor søker Generasjon Z til kirkene?

Tekst: Torleif Werenskiold

Foto: RDNE Stock Project/Pexels

I flere tiår har vi tatt for gitt at samfunnet beveger seg i én retning: mot mer sekularisering. Men i 2020-årene har noe snudd. Blant unge voksne i Norden ser vi nå en tydelig bevegelse mot kirker og trosfellesskap. Er dette en åndelig vekkelse, eller en sosial nødhavn i en urolig tid?

Bruddet med det sekulære narrativet

Lenge var fortellingen enkel: Jo mer moderne vi ble, desto mindre plass ville religionen ta. Nyere tall utfordrer nå dette lineære sekulariseringsnarrativet. Mens flertallet av befolkningen fortsatt identifiserer seg som sekulære, viser en betydelig minoritet av unge voksne en ny åpenhet for religion og søker aktivt mot kirkelige fellesskap.

Tallene fra Den norske kirke er oppsiktsvekkende: I 2015 registrerte kirken 2071 innmeldinger. I 2024 hadde tallet steget til 3788 – en økning på 82 prosent. Særlig 20-åringene utmerker seg; fire ganger så mange i denne aldersgruppen meldte seg inn i 2024 sammenlignet med ti år tidligere, med kvinner i flertall.¹ Denne utviklingen understøttes av kirkens medlemsundersøkelse fra 2025, hvor en tredjedel av medlemmene mellom 15 og 29 år ønsker å lære mer om kristentro.⁴

Denne tendensen bekreftes av Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (KIFO). Andelen unge (18–29 år) som leser Bibelen minst et par ganger i måneden, er mer enn doblet siden 2019.² Samtidig melder bokhandlere om et bibelsalg som i enkelte år har nærmet seg det dobbelte av normalen, med bransjeestimer på rundt 100 000 solgte bibler i 2024.^{3 9}

En internasjonal trend

Norge er ikke alene. I Sverige har andelen unge som beskriver seg som troende økt fra 20 til 34 prosent på bare fire år.⁶ Britiske og amerikanske studier (blant annet fra Barna Group) dokumenterer lignende mønstre hos Generasjon Z.⁵ Religion fremstår i økende grad som en relevant ressurs for unge som skal håndtere eksistensielle, emosjonelle og sosiale behov.

«I 2015 registrerte kirken 2071 innmeldinger. I 2024 hadde tallet steget til 3788.»

Hvorfor søker de bakover?

Hva driver denne utviklingen? Forskningen peker på flere sammenfallende årsaker:

1. Eksistensiell uro og behov for rammer

I en tid preget av klimakrise, krig i Europa, algoritmisk polarisering og økonomisk press, opplever mange unge verden som uoversiktlig. Kirkelige fellesskap fungerer her som et emosjonelt orienteringspunkt. Finske studier viser for eksempel hvordan unge menn oppsøker kristne fellesskap etter personlige kriser som mobbing, utenforskap eller psykisk uhelse.¹³ Her blir fellesskapet – snarere enn de teologiske dogmene – løsningen på krisen.^{14 29}

2. Jakten på det "autentiske" og estetiske

Unge i dag har et mer avslappet forhold til religion enn generasjonene før dem. Skepsis og aktiv avvisning er byttet ut med nysgjerrighet.¹⁵ Mange tiltrekkes av det mystiske og estetiske ved liturgi, tidebønner og ritualer – praksiser som oppleves som "ekte" og historisk forankrede i en ellers flyktig digital hverdag. Hele 46 prosent av unge kirkemedlemmer oppgir at de finner det spennende å lære mer om troens mystiske sider.¹⁰

3. Digital religion

Troen starter ofte på TikTok eller YouTube. Unge lærer i dag om kristendom via sosiale medier lenge før de setter sine ben i en fysisk kirke.^{16 20} Dette skaper en ny type religiøs identitet som er mer fleksibel, men også mer visuelt orientert.

En mosaikk av retninger

Det er viktig å merke seg at de unge ikke søker seg til én bestemt type kirke. Vi ser tre tydelige retninger:

- **Den liberale folkekirken:** Den norske kirke appellerer med inkludering, mangfold og rom for tvil.^{19 20} Mange opplever her en trygg havn for identitetsutforskning i en progressiv ramme.²⁸
- **Frikirkelige miljøer:** Pinsebevegelsen har hatt en vekst på 60 prosent blant medlemmer under 26 år (2014–2024).^{11 21} Her er det den emosjonelle intensiteten og det tette sosiale nettverket som trekker.²²
- **Høykirkelig tradisjon:** Særlig unge menn søker seg mot Den katolske eller ortodokse kirke.²³ De fremhever ritualer, stabilitet og en maskulinitetsforståelse som forener sårbarhet med moralsk forpliktelse.^{24 25}

Foto: Sumali Ibnu Chamid/Alemedia.id/Canva

“Interessen for ritualer handler ofte mer om behovet for kulturell forankring og estetikk enn om politisk ideologi.”

Er dette et politisk opprør?

Noen vil tolke kirkesøkningen som en ny form for verdikonservatisme, inspirert av amerikanske strømninger eller "tradwife"-fenomenet.¹⁷ Forskningen i Norden nyanserer imidlertid dette bildet. Unge kirkeaktive representerer hele det politiske spekteret.¹⁸ Interessen for ritualer handler ofte mer om behovet for kulturell forankring og estetikk enn om politisk ideologi.^{26 27}

Konklusjon: Vår tids utfordring

Som ateister må vi ta disse tallene på alvor. Kirkesøkningen i 2020-årene viser at mennesket ikke slutter å søke mening bare fordi samfunnet blir moderne. Snarere ser det ut til at religion fyller de tomrommene det sekulære samfunnet har etterlatt: behovet for dype fellesskap, ritualer ved livets overganger og en motvekt til den digitale støyen.

Tallene viser at behovet for det rituelle og kollektive står sterkt, selv i en digital tid. Skal vi ateister være relevante for Generasjon Z, må vi anerkjenne at kampen for et sekulært samfunn ikke bare handler om å fjerne tro, men om å bygge fellesskap som er sterke nok til å bære den eksistensielle uroen de unge føler på i dag.

Noter

¹ Omfattende vekst i innmeldinger blant unge i Den norske kirke fra 2015 til 2024.

² KIFO-undersøkelse viser doubling i bibellesning blant unge.

³ Bransjeanslag indikerer rundt 100 000 bibler solgt i 2024.

⁴ Den norske kirkes medlemsundersøkelse 2025 viser økt interesse for kristen tro blant unge.

⁵ Internasjonale undersøkelser (Barna Group og britiske studier) dokumenterer økt gudstro blant unge.

⁶ Svenske data viser vekst i andelen unge som identifiserer seg som troende.

⁷ Økende innmeldinger i Den norske kirke blant unge voksne.

⁸ Høy deltakelse i unge-voksen-tilbud i norske bymenigheter.

⁹ Vedvarende vekst i bibelsalg, også etter ny bibelutgivelse.

¹⁰ 46 % av unge medlemmer uttrykker interesse for kristen mystikk.

¹¹ Pinsebevegelsen rapporterer sterk vekst i ungdomstall.

¹² Variasjon i ungdomsvekst på tvers av kristne organisasjoner.

¹³ Finske studier viser kriseerfaringer som inngang til kirkelig engasjement.

¹⁴ Britiske studier viser at livskriser er sentrale for konversjon til evangelikale menigheter.

¹⁵ Unge har færre fordommer mot kristendom enn tidligere generasjoner.

¹⁶ Unge lærer kristendom via sosiale medier og videoplattformer.

¹⁷ Trender påvirket av kristenkonservative miljøer i USA.

¹⁸ Forskning i Norden viser mangfold av politiske holdninger blant unge kirkeaktive.

¹⁹ Den norske kirkes inkluderende og økumeniske profil styrker attraktiviteten.

²⁰ Kirkelig fellesskap fungerer som hjem-liknende sosial struktur for unge.

²¹ Betydelig vekst i Pinse Ung og andre frikirkelige ungdomsmiljøer.

²² Livskriser som drivkraft inn i karismatiske menigheter.

²³ Unge menn søker høykirkelige fellesskap for tradisjon og stabilitet.

²⁴ Tiltrekning mot sakramentale og historiske tradisjoner.

²⁵ Maskulinitet og sårbarhet som motiv for å oppsøke kirkelige fellesskap.

²⁶ «Religiøs kulturopprør» som analytisk begrep i Ung Teologi.

²⁷ Generasjon Z viser større åpenhet for kristendommens symbolske praksiser.

²⁸ Halldorf om svensk kirkesøkning i progressive folkekirker.

²⁹ Finske funn om fellesskapets betydning som omsorgsnettverk for unge menn.

³⁰ Unge kan ha en «preliminær religiøs identitet» før de oppsøker en fysisk menighet.

STATEN skal være nøytral. Ikke sant?

Vi slåss for et fullt skille mellom
kirke og stat, og frihet fra
religion i det offentlige rom.
Støtt det sekulære alternativet.
Støtt Ateistene!

Til ungdommen!

Til deg som akkurat nå sitter og lurert på om alt dette med Jesus, synd, frelse og evig kjærlighet egentlig stemmer – eller om det bare føles sånn fordi noen rundt deg sier det.

Du er ikke alene hvis du føler deg usikker. Mange av oss som er ateister, var akkurat der du er nå – 14, 15, 16, 17 år – midt i konfirmantundervisning, på leir, i ungdomsgruppe, på bedehuset eller bare i en familie der det er helt naturlig at man tror. Og oppi alt dette var det noe som begynte å skurre. Kanskje ikke høyt, men lavt. En liten stemme som sa: «Er dette egentlig sant? Eller er det bare noe alle sier fordi de er redde for å ikke si det?»

Trond Gunnar Raa er pensjonist, økonom og skribent, bosatt i Bergen.

Vil du bidra med tekster til Ateisten? Send e-post til mai@ateistene.no

«Det finnes mange måter å være god, snill og meningsfull på uten en gud.»

Jeg skal ikke påstå at kristendommen er «feil» på samme måte som $2+2=5$ er feil. Det er ikke poenget. Poenget er hva det gjør med deg når du prøver å passe inn i den fortellingen. Her er noen ting jeg (og en del andre) opplevde – og som jeg ønsker noen hadde fortalt meg rett ut da jeg var i tenårene:

De sier «Jesus elsker deg betingelsesløst». Men når du begynner å snakke høyt om hvorfor Gud lar barn dø av kreft, hvorfor Bibelen sier ting om hvordan man lever livet sitt, om moral, fortapelse, seksualitet, eller relasjoner som føles feil i magen, eller bare hvorfor man må be om tilgivelse for tanker man ikke engang ba om å få – da blir det ofte stille. Eller verre: folk trekker seg unna. Vennen din som alltid var så «imot hat» slutter å svare på meldinger. De ser på deg som et prosjekt som mislyktes. Det er ikke ekte kjærlighet. Det er betinget tilhørighet.

Du blir lært at du er født syndig. At selv de snille tankene dine kan være feil. At du må passe på hele tiden. Det skaper en konstant indre uro. Mange av oss som kom ut av det, merket først etter flere år hvor mye lettere det var å bare være menneske. Uten en usynlig dommer som leste hver tanke.

Jeg mistet mange av vennene mine da jeg sa at jeg ikke trodde lenger. Kanskje ikke fordi de hatet meg, men fordi de ble usikre på om de fortsatt kunne være venner med noen som «sto utenfor». Plutselig var det ikke lenger «vi er en familie i Jesus» – det var «vi er en familie så lenge du er med på det». Det sårer mer enn man tror det gjør.

Når du først har svelget hele pakken – at Bibelen er Guds ord, at tvil er fra djvelen, at de utenfor er fortapt – blir det nesten umulig å snakke saklig senere. Alt blir følelser, bibelvers og «du har bare ikke opplevd Jesus ennå» eller «du har ikke tatt imot Jesus på riktig måte».

«Du er ikke alene. Du er ikke ødelagt.»

Det er ikke din feil, men det er en felle som gjør det vanskelig å komme ut av igjen.

Så hvis du sitter der nå og føler at noe ikke stemmer – stol på den følelsen. Du trenger ikke å hate kristendommen eller kristne for å slutte å tro. Du kan bare bestemme deg for at du vil finne ut hva du tror, uten skyld, uten press, og uten trusselen om evig pine.

Det finnes mange måter å være god, snill og meningsfull på uten en gud. Det finnes venner som blir værende selv om du endrer mening. Det finnes en frihet i å si «jeg vet ikke» uten at det er verdens undergang.

Og hvis du en dag bestemmer deg for at du ikke tror – er det lov å være sint, lei deg, eller bare lettet. Alle disse følelsene er riktige.

Du er ikke alene. Du er ikke ødelagt. Du er bare et menneske som prøver å finne ut av livet – akkurat som alle oss andre.

Hvis du vil snakke om det, finnes det folk som har vært der du er nå. Vi biter ikke. Vi bare lytter. Og vi husker hvordan det føltes.

Med respekt og uten dom,

Trond

(ateist, tidligere konfirmant og fortsatt glad i mennesker – også de som tror.)

RELIGIONSKRITIKK ER EN FREDSVERDI

Visste du at Ateistene samarbeider med noen mindre religionskritiske foreninger? En av disse er Foreningen Religionskritikk for Fred (RKN) som driver nettstedene Religionskritikk.no og Edwien-arkivet.

En strid som utkjempes med ord og debatt er en fredelig strid. Vi jobber for å pasifisere religionene og harmonisere dem med menneskerettighetene.

Støtt arbeidet - Bli medlem

Ønsker du å bidra til en fredeligere verden gjennom religionskritikk?

Les mer og meld deg inn på:

www.religionskritikk.no

En bauta takker for seg

Dagfinn Eckhoffs uerstattelige avtrykk

Han har blitt arrestert, han har sjokkert det gode borgerskap, men alltid stått oppreist med en uredd tro på fornuften. Når Dagfinn Eckhoff (79) nå runder av sitt lederverv i Ateistene, takker vi en av norsk fritenkeris mest fargerike og kompromissløse bautaer.

Tekst: Torleif Werenskiold Foto: Wikipedia

Det er vanskelig å skille historien til "Hedningsamfunnet" – nå Ateistene – fra Dagfinn Eckhoff. Da han var med på å grunnlegge organisasjonen tidlig på 70-tallet, var det med en brennende vilje til å utfordre den norske statsreligionen og religiøs overtro med både humor og brodd.

Fra eksorsisme-protester til "Hellig ånd på flaske"

Dagfinn Eckhoff har aldri vært en leder som sitter rolig bak et skrivebord. På 70-tallet sto han i front da organisasjonen aksjonerte mot eksorsisme i Den norske kirke, og senere mot kristne politikermøter i Sarons Dal.

A close-up portrait of Dagfinn Eckhoff, a middle-aged man with short, graying hair and glasses. He is wearing a dark blue jacket and a dark scarf. He is speaking into a silver microphone. The background is a plain, light color.

Dagfinn Eckhoff

Født 17. april 1947, utdannet arkitekt. Æresmedlem og mangeårig leder for Det Norske Hedningsamfunn/Ateistene. Var foreningens første leder (1974). Satt senest som styreleder frem til mars 2026. Har utgitt boken "Eventyr om Evolusjon" (2024).

«Dagfinn Eckhoff er mer enn bare en ateistisk kriger; han er en sann opplysningsmann.»

Kanskje mest oppsiktsvekkende var det da Eckhoff og hans medhedninger, i forbindelse med pavens besøk i Oslo i 1989, arrangerte «Katolsk varemesse» og solgte «Hellig Ånd på flaske». Dette var typisk for Eckhoffs metode: å bruke det absurde for å belyse det ulogiske i dogmatisk tro. Da organisasjonen ved 1000-årsjubileet for kristningen av Norge aksjonerte med banneret «1000 år er mer enn nok!», var det Eckhoff som sto i stormen.

"Aksjonist" i politiets varetekt

Eckhoffs utrettelige kamp for ytringsfrihet og ateisme har hatt en pris. Han har blitt arrestert og tatt inn til avhør i forbindelse med organisasjonens mange kontroversielle aksjoner og "publisitetsstunt". For Eckhoff var imidlertid dette aldri skremmende, men en nødvendig konsekvens av å konfrontere en stat som lenge støttet opp under religiøse privilegier. Han har alltid stått fast på at religionskritikk er en fundamental rettighet, selv når det betyr å bryte med konvensjonell folkeskikk.

Kampen for Ateistenes anerkjennelse

I nyere tid, som leder for det navneskiftede Ateistene, har Eckhoff markert seg som en tydelig stemme mot Statsforvalterens diskriminering av livssynssamfunn som er kritiske til religion. Selv når Statsforvalteren mente Ateistenes hovedaktivitet var "å bekjempe religion" og dermed nektet dem støtte, har Eckhoff – med sine 75+ år – kjempet videre med en utrolig iver. Han førte saken til retten og fikk til slutt en knusende dom mot staten i lagmannsretten, noe som sikret organisasjonen oppreisning.

Mer enn bare "hedning"

Dagfinn Eckhoff er mer enn bare en ateistisk kriger; han er en sann opplysningsmann. Han har kjempet for vitenskap, rasjonalitet og fri tanke. Hans betydning for å gi ikke-troende en stemme i Norge kan ikke overvurderes. Han har gått fra å være en "hedning" på 70-tallet til å lede en moderne, profilert ateistorganisasjon. Når en slik bauta nå takker for seg som styreleder, er det med dyp respekt og takknemlighet vi ser tilbake på hans innsats. Dagfinn Eckhoff har til fulle bevist at det ikke bare er fullgodt, men bedre, å leve et liv uten gudstro, og at det alltid er verdt å stå opp for det man tror på.

Takk for innsatsen, Dagfinn. Din kamp er en del av norsk kulturhistorie. Heldigvis for oss fortsetter du som engasjert bidragsyter til flere av våre prosjekter også i tiden fremover!

Fra åpningen av Hedningsenteret i Oslo, 1976. F.v. Dagfinn Eckhoff - formann (eller forkvann, som han selv kalte seg) i Det norske Hedningesamfunn, Hildegard Mork, Knut Aas (?) og Dagfinns far, Erik Eckhoff (som fungerte som informasjonssekretær). Foto: NTB.

4 om Dagfinn:

Torleif Werenskiold, styreleder:

Dagfinn har vært selve ansiktet utad helt siden han startet Hedningsamfunnet i 1974. Han ble raskt en av våre mest markante religionskritikere, kjent for sine kreative og humoristiske aksjoner som utfordret makt og dogmer – selv når det endte i arrestasjoner. Dagfinn er en kompromissløs stemme for ytringsfrihet, og hans brennende engasjement for rasjonalitet og fri tanke er selve fundamentet for det Ateistene er i dag

Shurika Hansen, varamedlem:

Dagfinn tok meg varmt imot i Ateistene og viste omsorg da jeg var helt ny som ateist. Aldersforskjellen mellom oss, kjønn og etnisitet spilte ingen rolle. For Dagfinn er mennesker verdifulle, og han strekker seg langt for å hjelpe. En ekte sjarmør som jeg er veldig glad i, og som jeg føler sterk lojalitet til.

**Harald Fagerhus, mangeårig
hedningkollega:**

Dagfinn har vært en «bauta», et fast punkt i vår virksomhet og en stor inspirator for oss andre. Han har vært viktig for det sosiale miljøet, og noen av oss husker fremdeles seminarene på Eckhoff-familiens hytter på Hvaler som inspirerte oss til nye aksjoner og sterkere internt samhold i «rørsla».

Thomas Gramstad, nestleder:

Mitt første møte med Dagfinn var da han sto ved Stortinget utkledd som Satan og sang duett med Jesus. Det var skummelt i ett sekund, så bare utrolig morsomt – og kort tid etter var jeg medlem.

Dette er Dagfinn i et nøtteskall: Han har gitt religionskritikken et ansikt gjennom alt fra gateteater og radio- og TV-debatter til dype interne diskusjoner i 'paradis' på Hvaler. Dagfinn har dekket hele spekteret fra humor til alvor i alle tenkelige (og noen utenkelige) kanaler. Vi takker av og feirer en nestor.

Ateistene: Menneskene

I hver utgave av Ateisten blir vi bedre kjent med et av medlemmene våre. Denne gangen gir vi ordet til ateistveteranen Harald Fagerhus:

5 TIÅR MED RABALDER

Harald Fagerhus →

LEDER AV ATEISTENES VALGKOMITÉ

Harald er pensjonist med arbeidserfaring fra Posten og sosialtjenesten i NAV. Han karakteriserer seg selv som vantro hedning, militant ateist og sekulærfundamentalist.

Jeg er en gammel organisasjonsaktivist og yrkesdemonstrant, men foretrekker nå å jobbe i kulissene og overlater barrikadebyggingen til de unge fremadstormende slektene. Det er ikke enkelt å la være, så jeg må vel en dag ta fram rullatoren og krabbe opp på barrikadene igjen.

Våren 1979 traff jeg på Hedensk Universitetslag (HUL) på Blindern ved UiO. Jeg har alltid vært glad i å diskutere, så jeg gikk ofte bort til standen deres. En dag sa en av dem: «Du er jo enig med oss. Du må stå på vår side av standen.» Og slik ble jeg medlem av HUL. Lederen der skulle stille som lederkandidat til Hedningsamfunnet samme høst. Dermed meldte jeg meg inn der for å sikre at han ble valgt.

Min vei i Hedningsamfunnet var således lagt. Jeg har hatt de fleste verv i «rørsla», hvorav 10 år som leder. Jeg er også æresmedlem.

Hedningsamfunnets hovedarena var «gatepraten» på Egertorget i Oslo. Jeg har stått mang en lørdag, til og med alene, og prediket det glade budskap om at «Gud er død og Helvete er slokna» eller ropt ut budskapet «Hedensk informasjon mot kristen propaganda». Vi var ute nesten hver lørdag. Nå blir det stort sett bare på Oslo Kulturnatt én gang i året.

Vårt mål var å diskutere med de kristne. Ikke for å avkristne dem – det klarte vi som regel ikke, og gjorde vi det så vi bare på det som en ekstra bonus. Målgruppa var de som sto rundt og hørte på, som var tvangsinnmeldt tre måneder gamle i Den norske Kirke og fremdeles sto der, men som ikke hadde et forhold til kirka.

«Jeg må vel en dag ta fram rullatoren og krabbe opp på barrikadene igjen.»

Av minneverdige aksjoner jeg selv har deltatt på er vår «misjonsreise» til Sørlandet tidlig på 90-tallet. Det var så vidt vi ikke ble kjeppjaga fra Kristiansand. I Arendal sto de lokale hedningene på sidelinja, for som de sa: «Vi skal bo her etter at dere har dratt tilbake til Oslo.»

Den kanskje største aksjonen var i 2000, da World Islamic Mission i moskeen i Åkebergveien i Oslo søkte om å få sende ut bønnerop med forsterker fra minareten. Hedningsamfunnet søkte om tillatelse til å kalle inn til sine møter på samme måte. Bydel Gamle Oslo innvilget begge søknadene.

Den internasjonale medieomtalen var stor. Foruten norske medier ble saken nevnt på BBC, i ulike medier i Frankrike, Sveits, Belgia, Tyskland, Sør-Afrika, USA, Australia, Tyrkia og på ulike nettstedsteder, også muslimske. Flere år etterpå fikk vi henvendelser fra internasjonale medier om hvordan det gikk.

Mitt engasjement i dag er å sitte i Valgkomiteen og finne folk til ulike tillitsverv. Jeg deltar også på de sosiale arrangementene, samt det som måtte være av gatemøter.

Mitt hårete mål for Ateistene vil være å få til lokallag over hele landet, og at vi gjør oss mer bemerket i de redaktørstyrte mediene, som f.eks. NRK. Det er lenge siden vi har vært invitert dit.

Fun facts:

Jeg er glad i å lese, spesielt historie, filosofi, religion, religionskritikk, evolusjonsteori og kosmologi.

Jeg liker å se på filmer og serier, særlig fantasy, science fiction, historie og vitenskap.

Jeg prøver å lære meg litt thai, siden jeg pleier å reise til Thailand en gang i året. Dermed må jeg også lære meg litt om thailandsk kultur og buddhisme, men ta det med ro: Jeg blir ikke buddhist.

Jeg er anarkist, og har skrevet "Anarkismen og syndikalismen i Norge ca. 1850-2000".

I neste utgave:

Religion – av og for menn?

Hvor blir det av kvinnene i dogmene?

Hår, makt og kontroll

Hvorfor er kvinners hår så kontroversielt?

Har du innspill eller bidrag til neste utgave?

Send til post@ateistene.no innen 1. august 2026.

Fornuft.
Frihet.
Felleskap.

ateistene.no

